

Utskrift fra møteprotokoll

Møte i: *Arbeidsutvalget*

Dato: *13.01.2005*

Sak: *AU-sak 02/05*

Høringsuttalelse – Distriktskommisjonens rapport NOU-2004-19

Enstemmig vedtak:

Høringsuttalelse NOU 2004: 19 – Livskraftige distrikter og regioner

Innledning.

Distriktskommisjonen ble satt ned av regjeringen i februar 2003. Mandatet var å gå gjennom alle sider ved distrikts- og regionalpolitikken, og å foreslå endringer i både innretning og virkemiddelbruken.

Utredningen er sendt ut med to ulike høringsfrister, 14. januar 2005 og 14. oktober 2005 alt etter tema i utredningen.

Salten Regionråd velger, i tråd med KS sine anbefalinger, å kommentere hele meldingen innen 14. januar. Det kan likevel være ønskelig fra vår side å komme med ytterligere kommentarer innen høringsfristen 14. oktober.

Hovedpunkter i meldingen.

Distriktskommisjonen har tatt utgangspunkt i flere hovedproblemområder.

- 1. Det er stor sprik mellom mål og virkelighet. Her vises det til at det er et mål å bevare hovedtrekkene i bosetningsmønsteret, men at de virkemidler som settes inn ikke hindrer sentralisering.*
- 2. Man greier ikke med dagens politikk å utnytte verdiskapingspotensialet i hele landet. Lokalt blir handlingsrommet så innsnevret at lokalsamfunn ikke har mulighet til å utnytte sitt potensiale.*
- 3. Man mangler en helhetstenking fra sentrale myndigheter. Det enkelte lokalsamfunn har ulike forutsetninger. Politikken må tilpasses dette.*

Distriktskommisjonen har hatt som mål å foreslå endringer som skal legge til rette for vekst i hele landet. Politikken må derfor også ha et regionalt perspektiv som går ut over den enkelte kommune, og den må være tilpasset den enkelte region.

En enstemmig kommisjon tilrår at man må desentralisere makt til underliggende forvaltningsnivå.

Salten Regionråd (SR) er enig med kommisjonen i dette. Uten en desentralisering av makt tror ikke Regionrådet det er mulig å oppfylle kommisjonens intensjoner om en større verdiskaping i hele landet.

SR ønsker også å knytte en del andre kommentarer til kommisjonens melding.

Regionalt nivå:

SR har konstatert at debatten så langt har hatt mer fokus på geografi og grenser, enn på hvilket innhold nye regioner, og kommuner skal ha i fremtiden.

Vi tror det er nødvendig å avklare roller til de ulike forvaltningsnivå, herunder kommune, fylkeskommune og Fylkesmann, før en går inn i en detaljert debatt om områdeinndeling for de ulike forvaltningsnivå. SR vil allikevel kommentere et regionalt nivå for Nord-Norge, med utgangspunkt i en kjent forvaltningsstruktur. Med denne bakgrunn, samt befolkningsfordeling og geografiske forhold, mener vi at et regionalt nivå som omfatter hele Nord-Norge er for stort i utstrekning. Nordland bør bestå som egen region med mulige grensejusteringer i nord og sør.

Det regionale nivå må i større grad settes i stand til å kunne bidra til samordning av virkemidler, det være seg på samferdsel, utdanning, næringsutvikling med mer, slik at man kan bygge sterke regioner og BAS områder.

Det må og utarbeides en politikk som tar hensyn til de kommuner som ligger utenfor de såkalte BAS områder.

Kommunalt nivå :

Her mener kommisjonen at det fortsatt bør være generalistkommuner, og at det bør overføres ytterligere oppgaver og ansvar til det kommunale nivå.

Dette er SR enig i. Kommunene må gies større muligheter til å ta ansvar for egne ressurser og utvikling. På den måten vil kommunene bli styrket og mer robust i framtiden.

SR mener at en større del av verdiskaping som skjer i kommuner og regioner, må bli igjen lokalt. Dette vil føre til større interesse for nyskaping og ressursutnyttning, og for en god arealforvaltning.

SR er og enig med kommisjonen i at det må være samsvar mellom kommunale oppgaver og økonomiske ressurser, og at det må innføres en forhandlingsrett med staten om utvikling og igangsetting av nye oppgaver, før de blir pålagt kommunene.

Det er og viktig å kunne bruke ulike distriktpolitiske virkemidler alt etter hvilke utfordringer den enkelte kommune har.

SR mener det vil være rett å la kommunene få ta en såkalt " grunnrente" for bruk av sjøarealer til havbruksnæringen. Dette er arealer som kommunene har ansvar for, og som de har brukt ressurser på å legge til rette.

I disse dager foreligger det forslag som kan føre til store endringer innen framtidig forvaltning av vår vannkraft. Dette kan få store konsekvenser for kommunenorge. SR mener dette burde vært omhandlet i utredningen, selv om det er en omfattende sak.

Spesielt i lys av det flertallet i Hjemfallsutvalget har lagt fram som forslag.

Likeledes er det nå stort fokus på endringer i kommunestruktur, eventuelt mer interkommunalt samarbeide. Dersom man ønsker fortgang i dette, burde Regjering og Storting legge opp til en politikk som stimulerte til et slikt resultat.

Avslutningsvis vil SR bemerke følgende :

De konklusjoner som trekkes i forhold til Distriktskommisjonens – og Effektutvalgets arbeide må få betydning for konklusjonene til utvalgene som vurderer inntektssystemet og lokaldemokratiet.

Det hjelper lite med gode konklusjoner i en ny regionalmelding dersom det ikke vises i praksis i inntektssystemet til kommunene, samt låne- og tilskuddsordninger til infrastruktur, næringsliv og kultur.